

Sygn. akt I ACz 242/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Lucyna Świderska-Pilis (spr.)

Sędziowie: SA Anna Bohdziewicz

SO (del.) Tomasz Tatarczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2019 r.

na posiedzeniu niejawnym

protestu wyborczego przeciwko ważności wyborów do Rady Gminy M. złożonego przez Komitet Wyborców (...)

z udziałem Komisarza Wyborczego w C. (...) i Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w B.

na skutek zażalenia protestującego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 30 listopada 2018 r.

sygn. akt I Ns 33/18

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Częstochowie w celu rozpoznania protestu.

SSO del. Tomasz Tatarczyk SSA Lucyna Świderska- Pilis SSA Anna Bohdziewicz

I ACz 242/19

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie postanowił pozostawić bez rozpoznania protest wyborczy złożony przez Komitet Wyborców (...) przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym nr (...) do Rady Gminy M..

W uzasadnieniu Sąd podał, że w dniu 7 listopada 2018 r. w Sądzie Okręgowym w Częstochowie złożony został protest wyborczy, w którym wnioskodawca kwestionował prawidłowość ustalenia wyników głosowania. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że zgodnie z art. 392 §1 Kodeksu wyborczego protest wyborczy wnosi się na piśmie do właściwego sądu okręgowego za pośrednictwem właściwego sądu rejonowego, w terminie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości przez komisarza wyborczego, w trybie określonym w art. 168 §1 wyników wyborów na obszarze województwa. Wyniki wyborów zostały opublikowane w dniu 25 października 2018r.

W ocenie Sądu Okręgowego protest wyborczy nie spełnia wymogów formalnych – nie został bowiem wniesiony do właściwego sądu okręgowego za pośrednictwem właściwego sądu rejonowego. Naruszone zostały zatem warunki wnoszenia protestów określone w art. 392 §1 Kodeksu wyborczego, co nakazywało pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu na mocy przepisu art. 393 §2 Kodeksu wyborczego.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył protestujący Komitet Wyborców (...).

Skarżący zarzucał:

- nieprawidłowość przyjęcia, że protest nie spełnia wymogów formalnych. Wskazał też, że nastąpiło niedopatrzenie – protest zaadresowany został do Sądu Okręgowego w Częstochowie, bez dopisania za pośrednictwem Sądu Rejonowego, jednak na potwierdzeniu przesyłki poleconej adresatem jest Sąd Rejonowy w Częstochowie;
- to, iż wcześniej Sąd nadał protestowi bieg w sprawie, poprzez wezwanie do uzupełnienia jego braków formalnych;
- opieszałość w doręczeniu postanowienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Z motywów zaskarżonego postanowienia wynika jednoznacznie, że zapadło ono z tego powodu, że protest został wniesiony bezpośrednio do Sądu Okręgowego, a nie za pośrednictwem właściwego sądu rejonowego, czego wymaga przepis art. 392 § 1 Kodeksu wyborczego w obecnym brzmieniu. Protesty wyborcze rozpoznaje Sąd Okręgowy w postępowaniu nieprocesowym, stosując odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące procesu. Wynika to z przepisu art. 393 §1 Kodeksu wyborczego i odesłania zawartego w przepisie art. 13 §2 kpc. Kierowanie protestów do sądu okręgowego, za pośrednictwem właściwego sądu rejonowego jest rozwiązaniem nowym, wprowadzonym nowelizacją Kodeksu wyborczego obowiązującą od 31 stycznia 2018 r., na co zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Częstochowie w motywach zaskarżonego postanowienia.

W orzecznictwie sądów brak jest wypowiedzi na temat tego jakie są skutki wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów samorządowych bezpośrednio do sądu okręgowego. W piśmiennictwie wyrażono natomiast pogląd, że wprowadzona nowelizacja ma na celu ułatwienie obywatelom realizowanie konstytucyjnych uprawnień do składania protestów wyborczych.

Jak podniesiono, zarówno przepisy Kodeksu wyborczego, jak i orzecznictwo nie określają trybu postępowania w przypadku gdy osoba uprawniona wniesie protest bezpośrednio do sądu okręgowego, właściwego do jego rozpoznania, z pominięciem właściwego sądu rejonowego. Brak jest też przepisów dotyczących tego rodzaju regulacji w przepisach kodeksu postępowania cywilnego zarówno dotyczących postępowania nieprocesowego, jak i dotyczących spraw rozpoznawanych w procesie. Można jednak odnaleźć w przepisach dotyczących procesu regulacje zagadnień o zbliżonym charakterze.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w takim przypadku można odpowiednio stosować przepisy dotyczące wnoszenia środków zaskarżenia za pośrednictwem sądu pierwszej instancji do sądu drugiej instancji, (mimo że w realiach niniejszej sprawy sąd rejonowy nie jest sądem właściwym do rozpoznania sprawy a sąd okręgowy sądem odwoławczym). W tym zakresie w ocenie Sądu Apelacyjnego ma odpowiednie zastosowanie przepis art. 369 kpc. Przepis ten nakazuje wniesienie apelacji do sądu, który wydał zaskarżony wyrok z zachowaniem wskazanego w nim terminu (§1). Stanowi też, że termin uznaje się za zachowany, także wtedy gdy przed jego upływem strona wniosła apelację do sądu drugiej instancji (§3).

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny uznał, że wniesienie protestu wyborczego do sądu okręgowego przez osobę do tego uprawnioną, w terminie wynikającym z przepisu art. 392 §1 oraz spełniającego warunki o jakich mowa

w przepisie art. 82 §1 i art. 392 §2 Kodeksu wyborczego, z pominięciem właściwego sądu rejonowego, nie uzasadnia pozostawienia protestu bez dalszego biegu na podstawie przepisu art. 393 §2 Kodeksu wyborczego.

Odmienne rozumowanie prowadziłyby do niedającego się aprobować wniosku, że wspomniana na wstępie nowelizacja Kodeksu wyborczego, mając ułatwić wyborcom prawo do sądowej kontroli ważności wyborów, wprowadziła dodatkowy warunek formalny bez spełnienia którego sąd właściwy nie rozpozna protestu. Tak samo wypowiedział się Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt I ACz 31/19).

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 386§1 kpc w związku z art. 397§2 kpc orzekł jak w sentencji.

SSO del. Tomasz Tatarczyk SSA Lucyna Świdarska- Pilis SSA Anna Bohdziewicz